

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 25 marca 2024 r.

Wydział Polityki Społecznej
PS-II.431.2.2.2024

Szanowna Pani
Agnieszka Chrzanowska
Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Mickiewicza 33
11-500 Giżycko

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Giżycku (ul. Mickiewicza 33, 11-500 Giżycko; REGON: 511 42 89 23; NIP: 845 17 99 328).

W czasie prowadzenia kontroli funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawowała **Pani Agnieszka Chrzanowska** zatrudniona w GOPS w Giżycku na stanowisku Kierownika od dnia 1 stycznia 2022 r.

(dowód: akta kontroli: 25, 34, 37)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Ełku;

- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 6 lutego 2024 roku nr FK-IV.0030.89.2024 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Giżycku.

(dowód: akta kontroli: 8)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 9 lutego 2024 roku do 16 lutego 2024 roku. Odnutowano ją - pod pozycją 13 – w książce kontroli zewnętrznych prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Giżycku.

(dowód: akta kontroli: 57)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Ełku, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w czasie wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera. Upoważnienie do kontroli zostało przesłane przez E-PUAP przed rozpoczęciem kontroli. W czasie wideokonferencji poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.2.2024.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- okres objęty kontrolą

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2022/2023 (od 1 października 2022 roku do 30 września 2023 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za kwartał IV 2022 roku oraz kwartał I, II i III 2023 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

- a) W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2022/2023 (od 1 października 2022 roku do 30 września 2023 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **211 923,00 zł (566 świadczenia)**.
- b) Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2022/2023 (od 1 października 2022 roku do 30 września 2023 roku) - wynosiła **26 238 zł**, co stanowiło **12,38 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
- c) Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2023 roku – wynosiło **3 517 311,00 zł**.
- d) Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowił:
 - a. **4 308 zł** - w IV kwartale 2022 roku;
 - b. **10 494 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2023 roku.

Organ właściwy jednostki kontrolowanej - z uzyskanego dochodu (w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w okresie IV kwartału 2022 roku na realizację zadań w rozdziale 85502 przeznaczył kwotę **4 308,00 zł**, natomiast w I, II i III kwartale 2023 roku przeznaczył na ten cel kwotę w wysokości **10 494,00 zł**.

(dowód: akta kontroli: 23)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina wiejska Giżycko liczy około 8 850 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Giżycko.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień przez Wójta Gminy Giżycko zadania te realizuje GOPS Giżycko. Decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Wójta Gminy Giżycko.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr XIII/115/2019 Rady Gminy Giżycko z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki określał, że GOPS w Giżycku działa w oparciu o przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (§ 1 pkt 7).

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku – na dzień rozpoczęcia kontroli – określał Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 19.2018 z dnia 2 lipca 2018 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku.

Analiza Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka wykazała, że był on aktualny w zakresie kontrolowanych zadań.

(dowód: akta kontroli: 19, 21, 28-31, 35, 39-42)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadania te realizował pracownik zatrudniony na stanowisku starszy inspektor (pracownik zatrudniony jest na pełen etat). Ww. pracownik bezpośrednio podlega Kierownikowi GOPS. Zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych.

W dniu rozpoczęcia kontroli pracownik zajmujący się, między innymi, realizacją kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakres czynności.

Ponadto – na dzień rozpoczęcia kontroli – pracownik realizujący kontrolowane zadania posiadał stosowne upoważnienia Wójta Gminy Giżycko do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji. Kierownik GOPS posiadał upoważnienie Wójta Gminy Giżycko do prowadzenia postępowań w sprawach z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W 2023 r. pracownik wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów uczestniczył w szkoleniu mającym wpływ na podwyższenie stanu jego

wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniu potwierdzał sporządzony wykaz podpisany przez Kierownika GOPS oraz przedstawiony kontrolerowi certyfikat.

(dowód: akta kontroli: 28-31, 40-42, 44)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku ma swoją siedzibę w wolnostojącym, dwupiętrowym budynku Urzędu Gminy Giżycko przy ul. Mickiewicza 33. GOPS mieści się na parterze. Budynek jest pozbawiony barier architektonicznych (dostępna jest m.in. winda). Zadania związane z funduszem alimentacyjnym realizowane są w jednym pomieszczeniu o powierzchni ok. 13 m². W pomieszczeniu tym pracuje jeszcze jeden pracownik m.in. realizujący zadania z zakresu dodatków mieszkaniowych, stypendium szkolnego i dodatku oślonowego. Stanowiska pracy są wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. W holu, jak i w pokoju pracownika funduszu alimentacyjnego wyznaczone są miejsca dla interesantów umożliwiające wypełnianie dokumentów.

Z pisemnej informacji wynika, że wywiady alimentacyjne przeprowadzane są w siedzibie GOPS w oddzielnym pokoju pracownika ds. funduszu alimentacyjnego lub w Sali konferencyjnej. Wywiady przeprowadzane są z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych oraz zachowaniem poufności tj. bez obecności osób trzecich.

(dowód: akta kontroli: 21)

Podczas czynności kontrolnych przesłano kontrolerowi umowę potwierdzającą wykupienie licencji na oprogramowanie od Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie do obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustalono, że pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 27)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 2160) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do pięciu biur tj.:

1. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A (KRD BIG) – od 4 sierpnia 2015 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KBIG) – od 7 września 2015 r.

3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (ERIF BIG) – od 7 września 2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. (BIG InfoMonitor)- od 12 sierpnia 2015 r.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych (KIDT) – od 29 września 2016 r. do 31 stycznia 2023 r. Biuro zawiesiło działalność od 1 lutego 2023 r.

(dowód: akta kontroli: 43)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika wynika, że w okresie objętym kontrolą GOPS w Giżycku nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli:
33)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku prowadził:

- **32 postępowania** administracyjnie w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (decyzje przyznające).
- **4 postępowania** administracyjne w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w tym: 4 postępowania zakończone wydaniem decyzji o uchylaniu się od zobowiązań alimentacyjnych),
- **4 postępowania** w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 47, 49, 51, 52, 54, 56, 57)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku podejmował działania wobec **48** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **22** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Giżycko;
- **20** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy;
- **6** dłużników alimentacyjnych dla których nie można ustalić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 53, 55)

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 1. Wpłynął jeden wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (GOPS Giżycko przeprowadził z dłużnikiem wywiad).

W okresie objętym kontrolą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Giżycku nie złożono wniosków dotyczących rozłożenia na raty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub świadczeń nienależnie pobranych.

Z informacji otrzymanych od Kierownika GOPS w Giżycku Ośrodek przekazał informację do biur informacji gospodarczej dotyczące 113 dłużników.

(dowód: akta kontroli: 38)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez GOPS w Giżycku w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **11** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **7** spraw w których prowadzono **8 postępowań** administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1** sprawa w której prowadzono **3 postępowania** administracyjne dotyczące wydania decyzji o ustaleniu nienależnie pobranych świadczeń i żądaniu ich zwrotu.

(dowód: akta kontroli: 54, 57)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących **10** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **6 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Giżycko (w tym dwa postępowania zakończone wydaniem decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych);
- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli 53, 55, 56)

VII. Ustalone uchybienia:

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **Uchybienie, które nie miało wpływu na kontrolowaną działalność :**

W **6 przypadkach**, co stanowiło ok. **28 %** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych (21) przy ustalaniu uprawnienia do świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do tego świadczenia - nie wyszczególniano faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalonego prawidłowo w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego). Nie spełniano więc wymogu określonego w art. 107 § 3 Kpa stanowiącego, że uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowody, na których się oparł.

Dotyczy decyzji: 530.000025.2022, 530.000012.2022, 530.000015.2022, 530.000020.2022, 530.000019.2022, 530.000039.2021.

(dowód: akta kontroli: 57)

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienie – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

W wydanych decyzjach na okres świadczeniowy 2023/2024, począwszy od sierpnia 2023 r., zamiast powoływania się na art. 107 § 4 Kpa, wprowadzono zmianę. Decyzje zawierają pełne uzasadnienie faktyczne i prawne oraz wysokość wyliczonego dochodu.

Przyczyną powstania stwierdzonego uchybienia jest niewystarczający nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku nad realizacją zadań w okresie objętym kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

1/ Bezwzględne spełnianie wymogu określonego w art. 107 § 3 Kpa ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeksu postępowania administracyjnego .

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
*Radosław Król***